

МІНСКАЯ ПРАДА

Газета заснавана
1 лістапада 1930г.

Чацвер, 6 кастрычніка 1994 года

№ 106 (10806)

Цана 30 руб.

■ Парламент: дзень за днём

ПРАВЫ — УРАДУ

4 кастрычніка на парламенцкіх слуханнях быў вынесены ў першым чытанні законапраект "Аб Кабінете Міністраў Рэспублікі Беларусь". Яго прадставілі прэм'ер-міністр Міхаіл Чыгір і старшыня Камісіі па дзяржаўнаму будаўніцтву Уладзімір Леўчык.

Як паведаміў прэм'ер-міністр, гэты дакумент быў абмеркаваны на пасяджэнні кабінета Міністраў з удзелам старшыні аблвыканкомаў і Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта. Неабходнасць хутэйшага прыняцця практычна на яго думку, тлумачыцца перш за ўсё тым, што да гэтага часу не вызначаны і не пацверджаны законам

паўнамоцтвы новага Кабінета Міністраў, што стварае мноства цяжкасцей для яго дзейнасці. Згодна з законам, Кабінет Міністраў — урад Рэспублікі Беларусь — ствараецца і дзейнічае пры Прэзідэнце рэспублікі для рэалізацыі паўнамоцтваў выканаўчай улады ў сферы эканомікі, знешняй палітыкі, абароны, нацыянальнай бяспекі, аховы грамадзянскага парадку, а таксама сацыяльнай сферы. У дакумента вызначаны ўсё перададзеныя яму 112 асноўных паўнамоцтваў.

На думку Уладзіміра Леўчыка, гэты законапраект трэба прымаць у першым чы-

танні. Разам з тым старшыня парламенцкай камісіі адзначыў, што шэраг яго палажэнняў не адпавядае канстытуцыйным нормам. Напрыклад, у адносінах ад Асноўнага Закона ён прадугледжвае, што Кабінет Міністраў з'яўляецца таксама і ўрадам. Прычына гэтых нестыкоў, паводле слоў Уладзіміра Леўчыка, заключаецца ў тым, што распаўсюджваюцца на аснову былыя ўзросты Закон СССР "Аб Савеце Міністраў", прыняты яшчэ ў 1979 годзе. Больш дакладна, на яго думку, трэба вызначыць таксама кампетэнцыю прэм'ер-міністра. З гэтай згоды існуючыя супярэчнасці дакумента яго трэба раз-

глядаць у другім чытанні пасля законапраекта "Аб Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь", сказаў старшыня камісіі.

Гэтую думку падтрымалі і многія дэпутаты. Было адзначана, што для захавання балансу раўнавагі дзяржавы ўладаў — выканаўчай і заканадаўчай — названы дакумент неабходна разглядаць адначасова з законапраектам "Аб Вышэйшым Савеце Рэспублікі Беларусь" і "Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь "Аб мясцовым самакіраванні і мясцовай гаспадарцы ў Рэспубліцы Беларусь".

Дэпутат Галіна Сямдзянава выступіла з крытыкай артыкула законапраекта аб парадку і

ўмовах выхаду членаў Кабінета Міністраў у адстаўку. У прыватнасці, прапануецца пры адстаўцы членам кабінета ўстаўляваць штомесячную дапамогу ў размер 70 працэнтаў поўнай пенсіі па ўзросту пры агульным працоўным стажы: для мужчын — 20 гадоў, для жанчын — 15 гадоў. Паводле слоў Уладзіміра Новіка, гэты артыкул "можа стаць сінекурай для значнай часткі нашых суграмадзян".

Нягледзячы на тое, што было выказана многа заўваг і дапаўненняў да прапануемага законапраекта, у сваёй большасці дэпутаты прышлі да высновы, што ў першым чытанні яго можна адобрыць. Спрэчкі разгарэліся ў асноўным наконт мэтазгоднасці ўвядзення яго ў прэзідэнцкіх законаў аб Прэзідэнце і Вышэйшым Савеце. Дэпутаты не адмаўлялі неабходнасці іх прыняцця, аднак выказаліся супраць прэзідэнцкага ўвядзення законаў адзін за адным. У канчатковым выніку было выра-

шана даручыць у пратаколным парадку адпаведным камісіям падрыхтоўку неабходных законаў, не робячы для гэта спецыяльнага ўказання ў пастанове Вышэйшага Савета.

Робота над зацвярджэннем Закона "Аб грамадскіх аб'яднаннях" не заняла ў парламентарнаму шмат часу, паколькі ў папярэдніх сесіях незацверджаным заставаўся толькі адзін артыкул. Пасля яго разгляду парламентарны папоўнілі спіс прынятых ім заканадаўчых актаў. І, як адзначыў намеснік старшыні парламенцкай Камісіі па пытаннях галаснасці, сродкаў масавай інфармацыі і правоў чалавека Анатоль Варцінскі, прыняты закон мае велізарнае значэнне, паколькі садзейнічае руху прыватнай дзяржавы, таму што заканадаўча замацоўвае правы грамадзян на ўдзел у грамадскіх фарміраваннях.

■ Клецкія навіны

ВУПІЦА Ў ТРАНШЭЯХ. АЛЕ ЛЮДЗІ НЕ ЗЛУЮЦЦА.

Не адзін год кіраўніцтва раёна змагаўся за тое, каб правесці нітку газаводу. Справа нарэшце зрушылася з месца. На блатністым паліве працуюць ужо кацельні ў племзаводзе "Чырвоная зорка", калгасах "Кастрычнік", "Авангард".

Каб забяспечыць цяплом горад, вырашана перш за ўсё падключыць да газаводу магутную кацельню масларобнага камбіната. Вядзецца ўкладка труб.

Вуліца, па якой ідзе да чыгуначнай станцыі, у траншэях. Але людзі не злуюцца, бо ведаюць: гэта робіцца для таго, каб у кватэры прышоў газ. Не сёння, дык заўтра.

КАЛГАС "ЗАБРАЎ" БЫТОЎКУ

Як вядома, бытавое абслугоўванне ў вёсках з-за высокай цэны на заказы пацукі памірае. Шэраг гаспадарак вырашылі вырастаць становішча. Узялі на свой баланс майстэрні комплексных прыёмных пунктаў, а швак зацікавілі ў штат.

У калгасе "Чырвоны сцяг", напрыклад, сам старшыня праўлення У.Каліда дапамагае забяспечваць бытавоў тэкнай, іншымі матэрыяламі. Па такую ж прычыну дзейнічаюць у калгасах "Шлях да камунізму", "Авангард" і іншых гаспадарках.

Раёны камбінат бытавога абслугоўвання таксама не стаіць убоку ад праблем вясковых. Па меры магчымасці ён прадае сельскім КПП тканіну, аказвае іншую дапамогу.

САМІ ВЭНДЗЯЦЬ, САМІ ПРАДАЮЦЬ

Калгас "Кастрычнік" спецыялізуецца на гадоўлі свіней. Буйны комплекс, які пабудаваны ў так званы застойны перыяд, па сутнасці і трымае эканоміку гаспадаркі "на плаве". Тысячы тон свініны рэалізуюцца штогод дзяржаве. А не так даўно было вырашана частку жывёлы "пуськаць пад нож" для свайго мяснота цэха. Тут наладжаны выбар каўбас, вэндліны, паўфабрыкатаў.

Фірмам магазін, што адкрыты ў райцэнтрах, добра вядома кілячана. Тут прадукты таннейшыя, чым у сістэме райспажывсаюза. Мабыць, таму людзі "плывуць", калі падыходзіць да калгаснага магазіна аўтамавіна з мяснымі вырабамі. Не ўсім жадаючым, на жаль, удаецца атаварыць: цэх "Кастрычніка" пакуль што невыскай магутнасці.

СТАВЯЦЬ ДОСПЕДЫ НА ГРАДКАХ

Паўла Масарноўскага ведаюць у раёне не толькі як начальніка інспекцыі па экалогіі, але і як заўзятца аматара вырошчвання жывёльнай. Культурна гэта, як вядома, патрабуе асаблівага падыходу — акуртацыі, цярпення.

Створаны клуб "Жанішэнь", куды ўвайшлі шматлікія энтузіасты, прыроднікі прыроды. Настаўнік З.Буката — правая рука П.Масарноўскага. Удзельнікі ставяць доспеды на градках, вывучаюць спецыяльную літаратуру. Арганізавалі выбар з жывёльнай лекавага сіропу. Усе кілячана, а таксама жывёлы Міністэрства заўсёды могуць атрымаць у П.Масарноўскага і яго сяброў неабходную кансультацыю, канкрэтную дапамогу.

"АГЕНЬЧЫКІ" ДЛЯ ПЕНСІЯНЕРАЎ

Пражэраючы па вёсках, часта бачыш састарэлых людзей, якія сядзяць у задумленні на лаўках. Значна, аднаўша зямлі сэрца і душы. Ці заўсёды мы аб іх успамінаем?

У калгасе "Прада" вырашлі разгледзець зборальны пенсіянераў, арганізоўваць для іх "агеньчыкі". Светлая зала клуба, кветкі, музыка, самавар са здобой і вядома ж, сувеніры.

— Як бы цыжка ні было, мы імкнёмся падтрымаць тых, хто ўсё сваё жыццё за мізэрную плату вырошчваў хлеб, гадаваў жывёлу, — гаворыць старшыня праўлення Л.Белаш. — Для іх гэта свята — сабрацца разам, пагутарыць аб жыцці-быцці. Выдаём таксама ветэранам вайны і працы збожжа, фураж, дастаўляем паліва.

Канстанцін ПРЫЕМКА.

Помогите Наташе!

Учэніцу СШ №44 г. Мінска Наташу Врублевскую постигла большая беда. Врачи определили у нее тяжелое онкологическое заболевание.

Медицинская комиссия пришла к заключению, что Наташу "спасет только срочная операция. Но ее можно сделать за рубежом — в Германии. А для этого, по предварительным подсчетам, потребуется 25—30 тысяч долларов США.

Родители Наташи, подколлектив СШ №44, ее друзья и знакомые обращаются с просьбой к предпринимате-

лям, бизнесменам, состоятельным людям: "Помогите! Жизнь и будущее девочки сегодня висят от вашей чуткости и милосердия".

Республиканское общество "Дети в беде" открыло специальный валютный счет №703592 в долларах США — 001, в донимарках — 048) АКБ "Приорбанк", код 749. Рублевый счет — №700517 АКБ "Приорбанк", код 749. С обязательной припиской: "Для Врублевской Наташи".

Тел. для справок: 31-89-00.

■ Прэс-канферэнцыі

ЗІМА ІДЗЕ... НАРОД НЕ ТРЫУМФУЕ

З кожным днём мы пачынаем усё цяплей апрацаваць. Ды і ў сваёй кватэры адчуваем набліжэнне халадоў. Перажывём іх спакойна, як у старадаўняй час, ці станем біць ва ўсе станы, што заміраем?

— Становіцца з паліна-энергетычнымі рэсурсамі даволі складана, але няма асаблівых падстаў для трыогі, — зазначыў на прэс-канферэнцыі, якая адбылася гэтымі днямі ў Доме ўрада, віцэ-прэм'ер В.І.Кокараў. Удзел у ёй прынялі таксама міністр энергетыкі В.В.Герасімаў, прэзідэнт канцэрну "Белнафтапрадукт" і "Белпалівагаз" А.І.Лойка і Э.Ф.Таўпянец, таловы інжынер ад аддзялення "Белтрансгаз" Ц.Д.Сарахан, кіраўнік Дзяржаўнага энергаагэражэння і энерганаліду Л.А.Дубовіч. Якраз тых людзей, ад каго ў першую чаргу залежыць наяўнасць у рэспубліцы паліва. Што ж маем на сённяшні дзень?

Нафту і газ можна атрымаць у дастатковай колькасці. Загазавка ў грашак. І сёння дзейнічае ўказ Прэзідэнта: неплательшчыкаў ачужаць.

— У рэспубліцы было адключана звыш 120 прадпрыемстваў, — зазначыў Валерый Іванавіч. — Праўда, у асноўным дробныя, дзейнасць якіх не вельмі ўплывае на канчатковыя вынікі работы народна-гаспадарчага комплексу. Дзякуючы жорсткім прымусовым мерам бягучыя плаціжы за спажываемую энергію даведзены да 85 працэнтаў супраць 30—36, як было раней. У даўжніках, як правіла, застаюцца бюджэтыныя вытворцы калектывы.

Журналісты даведліся, што назапашана ўжо звыш паўмільёна тон мазуту. Яго ж патрэбна як мінімум не менш васьмісот тысяч тон. У цяжкіх умовах квартале рэспубліка атрымае 4,8 мільярда кубічных метраў газу — на 10 працэнтаў

больш, чым летась за такіх перапад. Яго хопіць на пакрыццё нашых патрэб.

З перахода кастрычніка для нармальнай работы неабходна выкарыстоўваць 45 мільёнаў кубаметраў газу ў суткі. Аднаўскаецца ж на ўзроўні 35—36 мільёнаў кубаметраў. Прычына — напалцажы спажываюць. Знойдуць грошы — газу пойдзе больш.

У асноўным вырашана і пытанне наконт пастаўкі двух мільёнаў тон нафты па ўнутрырэспубліканскім каналах. Усе кіраўнікі расійскіх ведамстваў, якія маюць да гэтага дачыненне, паставілі свае подпісы пад адпаведным дакументам. Засталося атрымаць візу Чарнаморскага, які знаходзіцца зараз у вадкусцы.

Сёння ў чацвёртым квартале і ў першым — новага года мяркуецца перапрацаваць у рэспубліцы за месяц 1.300—1.500 тысяч тон нафты і ўвесь атраманы маюць пакідаць у сябе.

Нам часта даводзіцца чуць, што мы дзяржавы гаспадары, не ўмеюць браць жыццёва калейку. Маўляў, на якой падставе дазваляем баспалатна перапампоўваць газ праз пракладзеныя па нашых землях газаводы? На прэс-канферэнцыі даволі аргументавана было даказана, што падобныя размовы не маюць пад сабой ніякіх падстаў. На гэтым мы не нажывёмся. Транзітная пошліна — 1,73 долара за адну тысячу кубаметраў газу, паддадзена на сто кіламетраў. Тое ж, што праходзіць праз Беларусь, — мізэр у параўнанні, скажам, з Украінай. Да таго ж гэтая пошліна ўлічваецца для нас у адпаведнай цэне. Нам жа адна тысяча кубаметраў газу каштуе каля 50 долараў, у той час як субсідыя цэны на яго — 90—100 долараў. За нафту плацім 75—80 долараў пры субсідыі цэны 110—120.

Адным словам, пакуль маем

выгаду. Аднак перспектывы з пастаўкай паліва не вельмі аптымістычныя. Ёсць слабая надзея, што Расія не будзе карыстацца дзяржава схемамі рэалізацыі энерганосбітаў: для ўнутрырэспубліканскіх спажываючых свае цэны, а для "чужых" з блізкага замежжа — субсідыя. Бо ў такім выпадку з новага года і нам давядзецца ў разліках з расіянамі пераходзіць на іх.

Не хацелася б засмучаць нашых чытачоў, але на прэс-канферэнцыі мы пачулі і даволі непрыемную для ўсіх нас навіну. У бліжэйшы час кацельня новае павышэнне цэны на электраэнергію, газ, цяпло. Дакладную лічбу ніхто не намагаўся. Скажам толькі, што ў некалькі разоў. Усё ідзе да таго, што мы неўзабаве пачнем плаціць столькі, колькі каштуюць энерганосбіты. Бо зараз цэпаэнергія абходзіцца нам у 75 разоў менш за яе рэальны кошт. Тое ж і з электраэнергіяй, цяплом.

Як "супакоілі" нас, паўнамоцныя на энергетычныя рэсурсы будучы разлічваюцца разгэты. Для тых, у каго неважліва скупны даход на кожнага члена сям'і, вызначаць пэўныя льготы ў аплатах.

І яшчэ адно. У асенне-зімовы перыяд гарачая вода будзе падавацца ў кватэры тры разы на тыдзень.

Пры разліках нам пажадалі маральна падтрымаць да пераходу ад добрага да горшага і не рабіць з гэтага трагедыі. Падобнае перажылі Украіна, Прыбалтыка. І мы павінны прайсці праз гэта. А змяжыць сітуацыю зможам самі, улічваючы свае дамы і кватэры, эканомна расходуючы электрычнасць і цёплую ваду. Тым самым ёсць магчымасць зберагчы не менш як 10 працэнтаў энергасурсаў.

Пётр СІДАРОВІЧ.

КАРАЛЕВА Ў ПЯЦЬСОТ ЦЭНТНЕРАЎ

Відаць, многія яшчэ добра памятаюць хрушчоўскі кукурузны час. Тады "караву палёў", можна сказаць, зрабілі палітычнай культурой. І песні, і песні спявалі пра яе. І ўраджаі, і пісалі, збіраючы па тысячы і больш цэнтнераў зялёнай масы з гектара. Потым "караву" трапіла ў няміласці. Хаця корм з яе, вядома, выдатны.

— Таму і не гонім кукурузу з палёў, — гаворыць старшыня калгаса "Чырвоны Кастрычнік" Вілейскага раёна А.М.Маркевіч. — Такналогія вырошчвання яе прыстасавана да нашых умоў. І ўраджай маем. Нават сёлетня атрымаў па пяцьсот цэнтнераў зялёнай масы з гектара. Так што зімой, думаю, будзем з малаком.

"ЗАЯЦ" У РОЛІ ВАЛЮТЫ

Ужо ў бліжэйшыя месяцы рэспубліканскі гандаль пярэйдзе на акупіраванне ўсіх плаціжоў толькі нацыянальнай валютай. Сцявараючы гэты, старшыня праўлення Нацыянальнага банка Станіслаў Багданкевіч сказаў, што ролю апошняй будзе выконваць беларускія разліковыя білеты, якія плануецца да сесіі Вярхоўнага Савета прызнаць адзіным законным плацёжным сродкам на тэрыторыі Беларусі.

Па ўсім відаць, у нашай рэспубліцы пачне дзейнічаць расійская мадэль: усім валютным магазінам прыйдзецца пераарыентавацца на "заяц" і адначасова выдзеліць

месяца для абменнага пункта. Бо нікога не прымушлі насіць у кішэнках і сумках валютныя сумы "зваркоў" замест дробных кашалькоў з "баксамі".

Галоўны банкір таксама пацвердзіў, што ў падвалах Нацыянальнага банка захаваюцца аддрукаваныя грошы — новы "беларускі рубель", які не мае нічога агульнага з дыяспарнымі разліковымі білетамі. Новы "рубель" з'явіцца ў нашых кашальках, мяркуючы па ўсім, толькі пасля таго, як эканоміка рэспублікі паправіць сваё здароўе і выйдзе на ўзровень інфляцыі 7 працэнтаў у месяц, а то і менш.

ФАКТЫ ПАДЗЕІ АРГУМЕНТЫ І МЕРКАВАННІ

А.ФЯДУТА:

КАНФРАНТАЦЫІ ПАМІЖ ПРЭЗІДЭНТАМ І ПАРЛАМЕНТАМ НЕ ІСНУЕ

Ацэнцы першага этапу 16-й сесіі Вярхоўнага Савета была прысвечана прэс-канферэнцыя, якую правёў 4 кастрычніка начальнік упраўлення грамадска-палітычнай інфармацыі Адміністрацыі Прэзідэнта А.Фядута. Сваё размову ён пачаў з адказу журналістам і, у прыватнасці, прадставіўкам "Белорусской деловой газеты", аб процістаянні Прэзідэнта і парламента, якое быццам бы намічалася. З пункту гледжання адміністрацыі, падкрэсліў А.Фядута, яго не існуе: Прэзідэнт ідзе шляхам, якім ён абяцаў ісці з самага пачатку, шляхам неканфрантацыі з парламентам. Адабрэнне Вярхоўнага Савета праграмы неадкладных мер па выхадзе эканомікі з крызісу А.Фядута назваў першай перамогай. Такім чынам, адзначыў ён, прагаласавалі за гэтую праграму, парламент фактычна ўзяў на сябе адказнасць і выказаў гатовасць удзельнічаць у яе рэалізацыі. А выбарышы шлях карэктываў дзеючага заканадаўства, адмовіўшы пры гэтым Прэзідэнту ў магчымасці аператыўнай рэалізацыі праграмы неадкладных мер, парламент сам, лічыць адміністрацыя, у

значнай меры ўскладніў сабе жыццё. Паколькі праграмай, адзначыў А.Фядута, прадугледжваюцца жорсткія тэрміны прыняцця таго або іншага заканадаўчага акта, то парламентарнаму цыкла будзе працаваць у такім рэжыме і яны могуць затрымаць яе рэалізацыю. Паводле слоў А.Фядуты, у бліжэйшы час Прэзідэнт мае намер звярнуцца да парламента з афіцыйнай прапановай неадкладна разгледзець шэраг пытанняў, якія датычаць змяненняў дзеючага заканадаўства.

Гаворачы пра Закон аб мясцовым самакіраванні, А.Фядута адзначыў, што парламент павінен абмеркаваць і вырашыць пытанне аб стварэнні вертыкалі выканаўчай улады. Калі існуючы структуры выканаўчай улады не будуць падпарадкаваны Прэзідэнту, то ён вымушаны будзе стварыць альтэрнатыўную структуру пераходнага выканаві, праз якую будзе ажыццяўляцца кантроль за расходам бюджэтных сродкаў, што ідуць на рэалізацыю праграмы.

БЕЛІНФАРМ.

"МІНСКІ КІРМАШ" ЗНОЎ АПЯРЭДЗІЎ

Грандыёзны па сваіх маштабах і праграмах "Мінскі кірмаш" зноў адчыніў дзверы для наведвальнікаў 5 кастрычніка. Месцам правядзення экспазіцыі сталі дзве выставачныя пліцоўкі — Палатна і выставачны комплекс "Мінскэксп", якія займаюць ужо 7 тысяч квадратных метраў.

Традыцыйны арганізатар кірмашу — буйнейшая ў рэспубліцы выставачная кампанія "Экспасервіс" — на гэты раз здзіўліў наведвальнікаў не толькі колькасцю экспанатаў, але і рознымі мерапрыемствамі, конкурсам і сустрэчамі, арганізаванымі ў рамках кірмашу. Сярод іх тры конкурсы-дэстацыі — "Піва", "Віны і кумыкі" і "Гарэлка і лікёра-гарэлачныя вырабы", якія ўпершыню праводзіцца ў рэспубліцы. Узоры сваёй прадукцыі на гэтых конкурсах прадставілі калі ста вытворцаў з блізкага і далёкага замежжа і, вядома ж, Беларусь.

Свой удзел у 9-м міжнародным "Мінскім кірмашы", у рамках якога ў гэтым годзе праходзіць і выстаўка "Бістро-94", пацвердзілі больш як 200 прадпрыемстваў з 17 краін, уключаючы Аўстрыю, Балгарыю, Венгрыю, Ізраіль, ЗША, Італію і іншыя рэгіёны.

БЕЛІНФАРМ.

ЧАС АЎКЦЫЁНАЎ

Услед за Брэстам і Гродна трэцім беларускім горадам, які падпісаў дагавор аб супрацоўніцтве ў галіне малой прыватнага з Міжнароднай фінансавай карпарацыяй, стане Орша. Справа ў тым, што вопыт Брэста пераказана даказаў: брэсцкую мадэль можна эфектыўна выкарыстоўваць і ў іншых гарадах. Вос і вырашлі ў Оршы прыватнававаць большасць аб'ектаў метадам аўкцыённага продажу.

МФК мае свой каардынацыйны цэнтр у Мінску, аднак у нашай вобласці за садзейнічаннем з боку гэтай аўтарытэтай арганізацыі, на жаль, пакуль не звярталіся.

(Наш кар.)

3 ВАЕННАГА ГАРАДКА — НА ПОЛЕ

пайшлі грузавікі, перададзеныя калгаснікам у Старых Дарогах

Усё было ўрачыста, у той жа час — па-дэмаву. Дзесяціраўны: у адной — салдаты, якія падрыхтавалі аўтамабілі для перадачы, у другой — вясковыя вадзіцелі, гатовыя прыняць гэтую тэхніку.

— Велікі дзякуй вайсковцам за дапамогу, — сказаў кіраўнік аддзела машын аблгаснаб П.М.Субач. — Яна стане адчувальнай для гаспадарак, якія не маюць сродкаў для абнаўлення сваіх аўтапаркаў. За гэты год, напрыклад, сярод калгасаў вобласці знайшоўся толькі адзін, які змог набыць камбайн "Дон".

У Старых Дарогах перадавалі 41 аўтамабіль "ЗІЛ-131" і дэсяць "ГАЗ-66". Ішлі яны ў самыя розныя раёны вобласці. Зразумела, сваім ходам. Ад калгасных вадзіцелю перадавалася толькі запіць у бакі бензін. Салдаты з паймыскай рыхталі аўтамабілі: чысцілі, фарбавалі, дзе трэба, замянялі электраабсталяванне, іншыя дэталі.

Кошт кожнага аўтамабіля ў сярэднім больш як тры мільёны рублёў. Хаця яны даволі розныя: ёсць машыны, якія ў асноўным сталі ў гара-

жах на захоўванні, і тыя, што ўзяты ў вайсковую эксплуатацыю. Але ж доранаму каню ў зубы не глядзяць. Тым больш такому. Вос гатовы пакінуць частку "ЗІЛ-131", які ўжо належыць калгасу "Слава" Нясвіжскага раёна. Разам з вадзіцельскімі прыхаў і механік В.І.Ціпка. Вадзім Іосіфавіч не хавае задавальнення.

— Такага аўтамабіля ў нас няма, а ён вельмі патрэбны, — гаворыць механік. — Тры вадзіцельскія машыны, магучы рухавік. А ў некаторыя вёскі нашага калгаса вельмі складана дэздарожка. На спідометры колькі? — Усёго 12 тысяч... Машына, лічы, і абкаткі не прайшла. "ГАЗ-66", які дас-

таўся калгасу "Партизанскі край" Салігорскага раёна, выпушчаны дзесяць гадоў назад, прабе — 56 тысяч кіламетраў. І ён яшчэ добра папрацуе на мірным фронце.

Вос у аўтамабілі, што бярэ кірунак на эксперыментальную базу "Ганусава" Нясвіжскага раёна, кран грузіць і рухавік. Яго разма-розілі, але калгасныя майстры

яшчэ нядарна разжывуцца з яго дэфіцытнымі дэталімі. Вясковыя мяркуюць перадаць калгаснікам яшчэ паўтары сотні каробак перадач, задніх мастоў, іншых вузловаў да аўтамабіляў. Такіх бы прыгод ды па некалькі на год.

Уладзімір БЫЧЭНЯ.

НА ЗДЫМКАХ: міністр абароны Рэспублікі Беларусь генерал-палкоўнік А.Кастэнька гуляе з намеснікам міністра сеткавай гаспадаркі і прадуктаў харчавання рэспублікі М.Ермаковым; аўтамабілі гатовы да перадачы працаўнікам палёў. Фота АКАПОДКІ і МАМЕЛЬЧАНКІ.

В исполкоме областного Совета

КАКОЙ ЖЕ РЫНОК БЕЗ ТОВАРА

На очередном заседании исполкома областного Совета депутатов обсуждены проблемы насыщения потребительского рынка товарами и улучшения торгового обслуживания населения, а также ход выполнения плана по развитию производства непродовольственных товаров.

Отмечалось, что горрайисполкомы, Национальный и коммерческий банки, управление торговли, предприятия и ведомства, имеющие торговую сеть, недооценивают роль и значение торговли в насыщении рынка товарами народного потребления, стабильности товарно-денежных отношений. Имеют место многочисленные факты перебоев в продаже товаров первой необходимости.

Установленный горрайисполкомом режим работы многих предприятий торговли и общественного питания не удобен для покупателей. Наблюдается сокращение продолжительности работы предприятий сферы обслуживания, закрытие их на выходные дни. Свертываются самообслуживание, специализация и другие прогрессивные формы торговли. Неэффективно используются площади.

Сеть фирменных магазинов не отвечает предъявляемым требованиям в деле обеспечения образованной торговли, изучения спроса, воздействия на промышленность по производству необходимого ассортимента и улучшению качества товаров. Многие из них используются для обеспечения своих работников производимыми или закупленными товарами в ущерб интересам других покупателей.

В ряде городов и районов области не принято должных мер к выполнению постановления Совета Министров Республики Беларусь от 2 июля 1993 г. № 428 "Об упорядочении торговли водкой и другими спиртными напитками в Республике Беларусь", не соблюдаются правила их продажи, что приводит к алкоголизации населения, особенно несовершеннолетних.

Предоставленные исполкомам местных Советов права и

возможность лицензирования торговой деятельности недостаточно используются ими для наведения порядка в работе торговых предприятий. В результате растет число злоупотреблений, нарушений, низка культура обслуживания. Все это приводит к справедливым жалобам со стороны граждан.

Утверждены мероприятия по насыщению потребительского рынка товарами. В частности, предусматривается поставка продукции торговым предприятиям без предварительной оплаты.

Производство непродовольственных товаров в общем объеме товаров народного потребления области занимает 36%, в объеме Республики Беларусь — около 10%. За январь-август текущего года темп роста по непродовольственным товарам составил 96,9%, что на 8,17 пункта больше январь-июля текущего года, в том числе по группе товаров легкой промышленности — 59,9, или на 6 пунктов больше темпа за семь месяцев.

Товары для детей в области производят 14 предприятий республиканской собственности и 11 предприятий коммунальной собственности. В ассортименте преобладает продукция швейной промышленности для детей — 25% от общего объема швейных изделий.

В процессе работы по реализации конверсионных программ и их финансовой поддержке освоено и продолжается освоение технически сложной продукции гражданского назначения в борисовском ПО "Экран" — 16 наименований, на молодеженском радиоаппаратуре "Спутник" — 11 видов средств связи и 2 видов радиоаппаратуры. В плане производства молодеженского ПО "Электромодуль" на 1994 год заложено освоение более 30 видов новой продукции гражданского назначения, на заводе "Спутник" ведется подготовка к производству радиотелефонов, освоено выпуск радиодинамических телефонных линий, автоматизирован и других видов изделий.

В целях обеспечения предприятий области неткаными материалами, создания дополнительных рабочих мест для Солигор-

ска концерном "Беллегпром" совместно с ПО "Беларускалий" и ассоциацией "Ахитем" (Российская Федерация) создано совместное предприятие по выпуску 9 млн. кв. м нетканых материалов в год на реконструируемых площадях производственного объединения "Беларускалий".

Концерном "Промышленник" в перспективе к 1997 году планируется выпуск 198 тыс. штук трикотажных изделий с сохранением удельного веса изделий детского ассортимента.

В 1994 году на молодеженском радиоаппаратуре "Спутник" начат выпуск автоматизированного радиоаппарата для легковых автомобилей ВА3-2104... ВА3-2109.

Молодеженской фабрикой музыкальных инструментов освоено выпуск шезлонгов и наборов складной мебели "Автотурист", но в связи с отказом торговых организаций от поставки данных видов продукции выпуск их прекращен. Детские качели предприятием не были освоены, так как заявок на их поставку от торговых организаций также не поступало.

Производственным объединением "Экран" освоены и серийно выпускаются для изделий легкой промышленности индикаторы. Ведутся опытно-конструкторские работы по псевдоцветному индикатору и матричному экрану. Планируется начать их серийное производство в I-м квартале 1995 года.

На предприятиях машиностроительного комплекса и бывших отраслей оборонной промышленности из-за недопоставки комплектующих изделий снизилось производство некоторых традиционных для этих предприятий видов товаров: электрофенов, фотоаппаратов, радиоприемных устройств, электроинструментов, электромиксеров и других.

Исполком областного Совета депутатов РЕШИЛ:

1. Концерну "Промышленник" (Метельский А.И.) разработать целевую программу на 1995—1997 годы по увеличению объемов производства и расширению ассортимента трикотажных и швейных изделий, при этом особое внимание уделить изделиям для детей.

2. Управлению торговли (Гухайло В.Ф.), облпотребсоюзу (Боровой Е.П.) произвести заказ на Молодеженской фабрике музыкальных инструментов на поставку в торговую сеть области наборов мебели "Автотурист", детских качелей, шезлонгов, кемпинговой мебели и других товаров.

3. Просить концерн "Беллегпром" ускорить выделение валютных средств Борисовскому заводу пластмассовых изделий для приобретения оборудования по производству колодок и деталей низа обуви.

4. Комитету экономики (Подгурский Л.Ф.), финансовому управлению (Зайцев П.К.) ежегодно при разработке программы экономического развития и формирования бюджета предусматривать средства на частичное финансирование проектов развития производства важнейших видов товаров народного потребления.

5. Рекомендовать управлению торговли (Гухайло В.Ф.), облпотребсоюзу (Боровой Е.П.) совместно с исполкомами местных Советов депутатов проработать вопрос о передаче в установленном порядке предприятиям, производящим товары народного потребления, ряда магазинов.

6. Управлению внешнеэкономических связей, развития предпринимательства и конкуренции (Бурган В.И.) совместно с комитетами, управлениями и отделами облпотребсоюза, учитывая сложность экономического положения области, трудности в оценке тенденций его изменения в условиях либерализации цен, наличие проблем с материально-техническим обеспечением и в кредитно-денежных отношениях, систематически анализировать состояние производства с учетом постановления Совета Министров Республики Беларусь от 21 апреля 1994 года № 268 "О развитии и мерах государственной поддержки производства важнейших видов непродовольственных товаров народного потребления в 1994—1997 годах".

Рекомендовать аналогичную работу проводить исполкомам местных Советов депутатов.

7. Управлению торговли (Гухайло В.Ф.), облпотребсоюзу (Боровой Е.П.) производить оплату предприятий концерна "Промышленник" за поставленную продукцию в течение 5—7 банковских дней.

8. Контроль за выполнением настоящего решения возложить на управление внешнеэкономических связей, развития предпринимательства и конкуренции (Бурган В.И.).

Дзень рэспублікі

КРОК
ДА МІЖНАРОДНАГА
ПРЫЗНАННЯ

Конституційны суд Рэспублікі Беларусь прыняты ў састаў Савета канстытуцыйных судов Еўропы ў якасці асацыяванага члена. За гэтакі раішэнне члены савета галасавалі аднагалосна.

Аб гэтым карэспандэнту Белінфарма паведаміў суддзя Канстытуцыйнага суда Беларусі Міхаіл Пастухов, які вярнуўся з Будапешта, дзе ён удзельнічаў у рабоце падрыхтоўчай нарады да дзесятай канферэнцыі еўрапейскіх канстытуцыйных судов.

Уступленне ў такое аўтарытэтнае супольнасства — гэта, на думку ўдзельнікаў нарады, не проста фармальны акт, а міжнароднае прызнанне Беларусі. Яно адкрывае Канстытуцыйнаму суду рэспублікі магчымасць удзельнічаць ва ўсіх нарадах і канферэнцыях, вывучаць вопыт работы калег з еўрапейскіх краін, публікаваць інфармацыю аб сваёй дзейнасці і г.д.

Прадстаўнікі Беларусі атрымалі час да мая 1996 года, калі абудзецца дзесятая канферэнцыя, плёна папрацаваць, каб на ёй заявіць аб прыняцці Канстытуцыйнага суда Рэспублікі Беларусь у якасці паўнапраўнага члена аўтарытэтнай міжнароднай арганізацыі. Дарэчы, высокі статус канстытуцыйных судов на кантыненте пацвярджае той факт, што прадстаўнікі дэлегацыі ад 21-га Канстытуцыйнага суда Еўропы былі прыняты прэзідэнтам Венгерскай рэспублікі.

ПЛУС ДЗІЦЯЧЫЯ
КАЛГОТКІ

Дэфіцытна цыпер дзіцячыя калготкі ўзялі выпускаць магільска хімікі. У аб'яднанні "Хімвалакно" створаны спецыяльны ўчастак, дзе асвоена вытворчасць гэтых тавараў. Вызваленны машыны тут пачаў працаваць у дзве змены, але з павелічэннем попыту калготкі з'яўляюцца на рынку вытворчасці. Ужо ў кастрычніку новая прадукцыя паступіць у магазіны. Яна прызначана для школьнікаў малодшых і сярэдніх класаў. Вырабляюцца калготкі з бавоўны з даваўленнем поліэфірнага валакна ўласнай вытворчасці.

Застаецца толькі дадаць, што магільска хімікі імкнуцца не страціць ранейшы ўзровень вытворчасці тавараў народнага спажывання, нягледзячы на эканамічныя праблемы. Выпускаюць іх звыш сарака назваў, які гаварыць у дэларуэлавы час, больш чым на кожны рубель фонду заробатнай платы ў вартасным выражэнні. Для рэалізацыі прадукцыі прадпрыемства мае шэсць уласных фірменных магазінаў.

ДЗЯТЛАЎСКІЯ ГРАЗІ
НЕ ГОРШЫЯ
ЗА КІСЛАВОДСКІЯ

Лячэбным граям лепшых курортаў была Саюза не ўступаюць сапрапеліва адклады, здабыча якіх пачалася на возеры Дзікае паблізу ад Дзятлава. Багатыя на арганічныя рэчывы і мікраэлементы, пасля адпаведнай апрацоўкі яны выкарыстоўваюцца для лячэння хвароб апарату

рухальнага апарату, гінекалагічных і іншых хвароб у санаторыі "Радон", які адкрыўся наядна каля райцэнтра. Для іх здабычы створаны вытворчы ўчастак, выдзелены спецыяльны транспарт для перавозак. Пасля вырабу абсталявання для расфасовкі сапрапеліў у поліэтыленавыя пакеты прапануецца наладзіць іх дастаўку ў іншыя санаторыі рэспубліканскага аб'яднання "Белміжкалгасдраўніца", у падпарадкаванні якога знаходзіцца "Радон", а таксама ў бальніцы, паліклінікі, аптэкі.

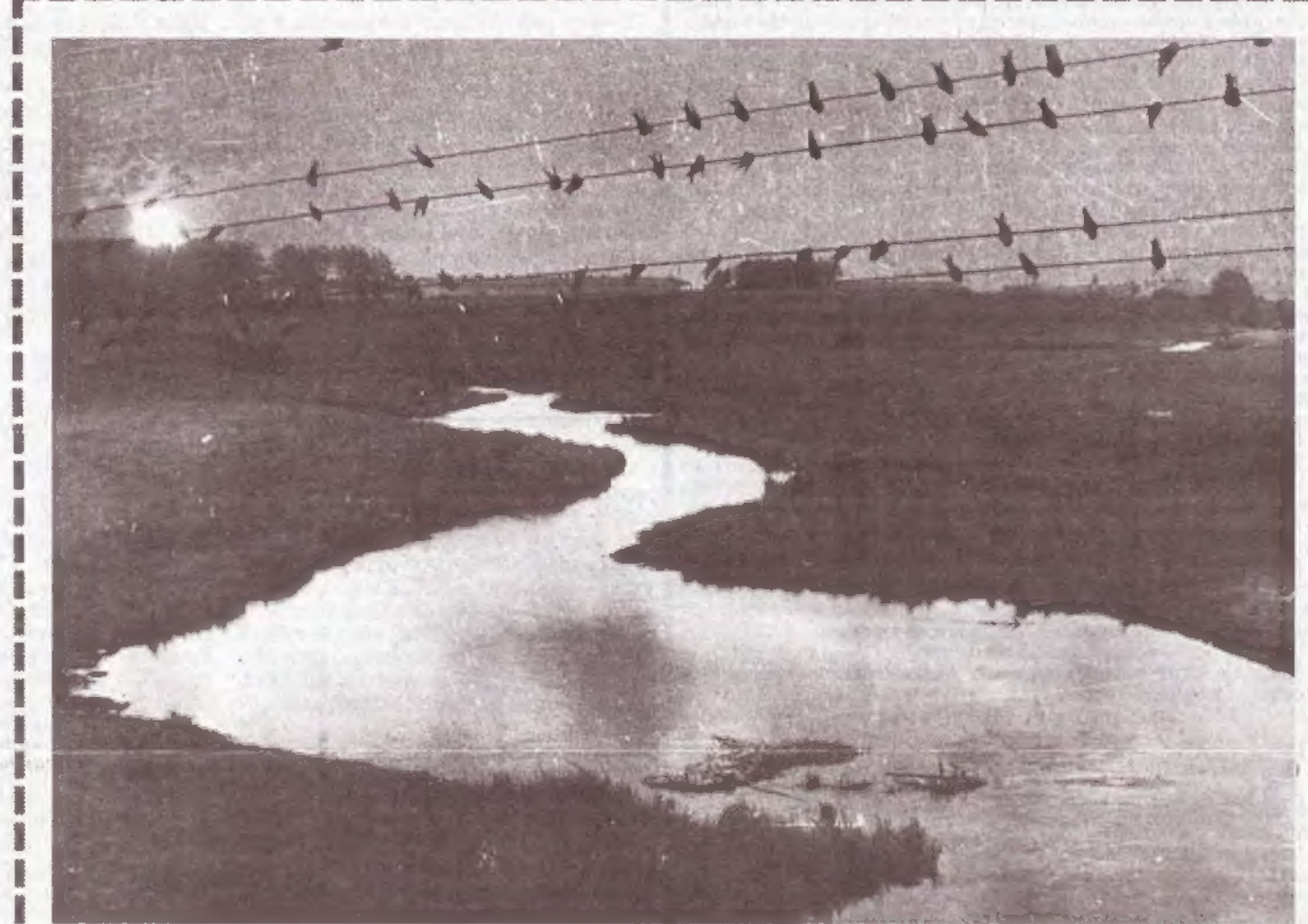
НЕ ВАРТА СПЯШАЦА

Стаць акцыянерным таварыствам вырашылі ў полацкім вытворчым аб'яднанні "Шкловалакно". Але, каб у спешцы не нарабіць памылак, змяняць форму ўласнасці тут пачалі паступова. У час падрыхтоўчай работы складаецца структура, праводзяцца кансультацыі ў органах, якія кіруюць дзяржаўна-маёмасцю, фарміруюцца праекты статутных дакументаў. Але сама пытанне аб прыватнасці будзе канчаткова вырашана толькі пасля абмеркавання яго на канферэнцыі працоўных калектываў падраздзяленняў аб'яднання.

ЯШЧЭ АДНА АХВЯРА
СНІДУ

Вось і да Брэсцкага раёна дакаціўся трывожны звон. Тут выяўлены першыя хворы на СНІД. Дваццацішасцігадовы Н. адчуў недамаганне і здаў кроў на аналіз. Заклічнем медыкаў было сумнае: сіндром набытага імуннадефіцыту. Сам хворы адпраўлены ў Мінск, а ўрачы цыпер з апаскай чакаюць, калі да іх прыйдуць яго партнёры або партнёркі.

БЕЛІНФАРМ.

Саната.

Фота Рыгора КАДЗЕТА.

Энтузіасты

ГАСПАДАРЫ ЛЕСУ

Б.І.Аксёвіч у лясной гаспадарцы раёна працуе ўжо 33 гады. Быў участковым, памочнікам ляснічыха ў Шацкім лясніцтве. А ў 1972 годзе сам узначаліў Вепаравіцкае лясніцтва. Цяпер гэты калектыў — адзін з лепшых не толькі ў лясгасе, але і ў вобласці. Слова — Браніславу Іванавічу.

— Задавалены, што звязу свой лёс з лясной гаспадаркай, які і тым, што здолеў прывіць любоў да прафесіі лясаводца і свайму сыну Аляксандру. Ён працуе менавіта ў лясной гаспадарцы. Ну а ў тым, што сын прадоўжыць бацькаву справу, у мяне няма сумненняў — сёння ён паступіў на вучобу заўсёгда ў Палацкі лясны тэхнікум.

Сёння быць кіраўніком калектыву вельмі і вельмі складана. Хто, як не ён, абавязаны не толькі арганізаваць рабочы працэс, але і забяспечыць людзей усімі неабходнымі сродкамі, матэрыяламі. Ва ўмовах крызісу, разбаламучанасці эканамічных і дзяржаўных сувязей, інфляцыі і дарагоўні наладзіць бесперабойную вытворчасць шчырка. Кіраўніку ж трэба клапаціцца і аб тым, каб людзі пастаянна мелі занятка, які дае ім сродкі на прахвілі. Калі пачаўся катэгорыя работнікаў знаходзіцца на акладзе, то ёсць і такія, хто заняты на здавальняючых працах. Ім давайце работу — і ўсё. І няхай у цябе, ляснічыха, будзе галава, як даўсёць паліўна-змазачныя матэрыялы, неабходныя заціскачы.

Нягледзячы на складанасці, выкручваемся, выконваем даведзеныя планы як па санітарных высячцы, так і па высячцы догляду, нарыхтоўцы дэзельнага драўніны. Дарэчы, на ўсё гэта сёння нам адушчана 40 гектараў лесу, з якіх трэба нарыхтаваць 1.500 кубаметраў драўніны. А яшчэ трэба праводзіць комплекс работ па пасадцы маладога лесу. Дык вось, заклаў яго на плошчы 29 гектараў, у тым ліку на 22 гектарах — па гарызонту. У наступным годзе ўзновім лес, які пачынецца ад пажаўраў поўнасна, застаўся зрабіць

Запісаў гутарку Мікалай
ГРЫГАРЧЫЧ.
Пухавіцкі раён.

Статыстыка сведчыць

ГАНАРОВАЕ
ЛІДЭРСТВА

Па большасці пазіцый вытворчасці важнейшых відаў харчовых тавараў Беларусь сярод дзяржаў Саюза займае першае месца. У працэнтах да аналагічнага перыяду мінулага года ў нас атрымалі 84 працэнта мяса, 85 працэнтаў масла, 149 працэнтаў алею, 101 працэнт цэльнамалочнай прадукцыі і 274 працэнта цукру-пяску. Дарэчы, па трох апошніх пазіцыях гэта самы высокі паказчык. Па вытворчасці мяса лідэраўе Арменія — 121 працэнт, масла — Малдова (111 працэнтаў).

ЧЫМ БАГАТЫЯ,
ТАМУ І РАДЫ

Паводле звестак, абнарадаваных Дзяржаўным камітэтам Беларусі па статыстыцы і аналізу, самым багатым таварным запасам у рознічным гандлі з дзяржаў Саюзаў у першым паўгоддзі бягучага года валодаў Туркменістан. У пераходзе на дні тавараабарот ён адпаведна складаў 111 і 108 дзён. У трэцяга лідэра — Таджыкістана — таварны запас хадзіў 61 на дзень. Беларусь па гэтым паказчыку займае апошняе месца, нашых таварных запасаў у рознічным гандлі хадзіў паводле даных на 1 ліпеня, на 35 дзён. Перадапошні паказчык у Расіі — 44 дні.

Дарэчы, у супастаўных цэнах да аналагічнага перыяду мінулага года аб'ём рознічнага тавараабароту афіцыйна зарэгістраваных прадпрыемстваў у Беларусі склаў 63,1 працэнта. А паваліўшы паказчыкі мінулага года толькі Узбекістан — 107,2 працэнта.

БЕСПРАЦОЎЕ
НАБІРАЕ АВАРОТЫ

На канец ліпеня 1994 года ў нашай рэспубліцы налічвалася 90,4 тысячы беспрацоўных, сярод якіх толькі 47,1 тысячы атрымлівалі дапамогу па беспрацоўю. Дарэчы, патрабаванні прадпрыемстваў рэспублікі ў работніках у гэтым жа

перыядзе складала 21.300 чалавек, сярод іх рабочых патрабавалася 18.300. Затраты на сваявольную падтрымку грамадзян, якія маюць патрэбу ў працаўладкаванні, — выплата дапамог, матэрыяльнай дапамогі, затраты на перанавучанне, грамадскія работы — склаў 9 першым паўгоддзі 19.616 мільёнаў рублёў.

Дарэчы, у Азербайджане на канец аналагічнага перыяду налічвалася 22.700 беспрацоўных, у Кыргызстане — 90.400, у Малдове — 18.300, ва Узбекістане — 18.900, у Расіі — 1.324.100 чалавек.

«БРОНЗА»
АД БАХУСА

Лідэрам сярод дзяржаў СНД па вытворчасці алкагольных напіткаў у першым паўгоддзі бягучага года стала Арменія, у паўгоддзі мінулага года іх аб'ём павялічыўся тут да 135 працэнтаў. Другое месца па даданым паказчыку заняў Туркменістан — 116 працэнтаў, Беларусь стаіць на трэцім месцы — 109 працэнтаў.

У параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года, аб'ём алкагольных напіткаў на Украіне — 50 працэнтаў.

НЕХТА ГУБЛЯЕ,
А ХТОСЦІ
ЗНАХОДЗІЦЬ

У першым паўгоддзі 1994 года ў Беларусі зарэгістравана 31.257 шлюбаў, што складае 86,3 працэнта, у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года. У той жа час колькасць разводаў дала, хоць і невялікі, але прырост — 22.406, ці 100,03 працэнта. У Гродзенскай, Гомельскай і Брэсцкай абласцях сёння сем'яў распалася больш, а вось па паказчыках зарэгістраваных шлюбаў ні адна вобласць не дасягнула леташняй.

Найменшая колькасць шлюбаў — 3.515 — зарэгістравана ў Гродзенскай вобласці, найбольшая — 5.329 — у сталіцы рэспублікі.

БЕЛІНФАРМ.

СООБЩЕНИЕ
ОБ ОТКРЫТОЙ ПОДПИСКЕ
НА АКЦИИ ШЕСТОГО ВЫПУСКА
АКЦИОНЕРНОГО КОММЕРЧЕСКОГО
БАНКА «БЕЛАРУСБАНК»

Планируемый размер эмиссии акций шестого выпуска 5.313.373.400 (пять миллиардов триста тридцать три миллиона триста семьдесят три тысячи четыреста) рублей. Выпускаются простые и привилегированные именные акции в количестве 53.133.734 (пятьдесят три миллиона сто тридцать три тысячи семьсот тридцать четыре) штуки номинальной стоимостью 100 (сто) рублей каждая.

В ходе реализации акций шестого выпуска планируется увеличить размер уставного фонда банка до 10 млрд. рублей.

В случае достижения указанного размера уставного фонда до окончания срока открытой подписки на акции совету и правлению банка предоставлено право принимать решение о продолжении подписки на акции.

Количество привилегированных акций банка шестого выпуска составит 5.911.948 (пять миллионов девятьсот одиннадцать тысяч девятьсот сорок восемь) штук.

По привилегированным акциям выплачивается годовая дивиденд в размере, установленном общим собранием акционеров, независимо от полученной банком прибыли в соответствующем году.

Выплата дивидендов по привилегированным акциям, в случае недостаточности прибыли, производится за счет резервного фонда.

Размер дивидендов по привилегированным акциям не может быть меньше, чем по простым акциям. В случаях, когда размер дивидендов по простым акциям превышает размер дивидендов по привилегированным акциям, держателям последних производится доплата.

Подписка на акции банка шестого выпуска начинается со дня опубликования настоящего сообщения и продолжается до 1 марта 1995 года.

Подписка на акции осуществляется на основании договоров по адресу: 220050, г. Минск, ул. Берсона, 16.

Акции оплачиваются в валюте Республики Беларусь, иностранной валюте, как в наличной, так и в безналичной форме. Условия оплаты акций в других формах, помимо денежной, определяются индивидуальными договорами.

Счета, на которые зачисляются денежные средства, поступающие в оплату акций шестого выпуска:

— в оплату простых акций — № 010233 в АКБ «Беларусбанк»,

— в оплату привилегированных акций — № 010534 в АКБ «Беларусбанк»;

— оплата в СКВ — № 010835 в АКБ «Беларусбанк».

Порядок выплаты дивидендов определяется общим собранием акционеров.

В случае отказа от выпуска акций собранные средства возвращаются акционерам в течение двух месяцев со дня принятия такого решения.

Основными целями деятельности банка является развитие производственных и товарно-денежных отношений в Республике Беларусь для содействия интеграционному процессу в сфере межгосударственных финансовых отношений, а также получение прибыли при осуществлении уставной деятельности в интересах акционеров банка.

Основными направлениями использования средств, мобилизуемых путем выпуска акций, являются:

- увеличение собственного капитала банка для более широкомасштабных действий в области активных операций;
 - сохранение ликвидности и финансовой устойчивости;
 - выполнение уставных целей деятельности банка;
 - обеспечение более полного набора услуг, предлагаемых клиентам банка;
 - участие в приватизации государственных предприятий.
- Основными акционерами банка являются:
- Белорусский акционерный коммерческий агропромышленный банк «Белагропромбанк», г. Минск;
 - АО «Фондок», г. Бобруйск;
 - ПО «Нафтан», г. Новополоцк;
 - ООО «Энергия Гмбх», г. Минск;
 - ООО «Экском», г. Минск.

Акционеры АКБ «Беларусбанк» имеют первоочередное право подписки на акции шестого выпуска.

В подлинке на акции может быть отказано в случае досрочного прекращения подписки, непредоставления документов, подтверждающих законность происхождения инвестируемых в акции средств на сумму, превышающую законодательно установленный размер.

С более подробной информацией о подписке на акции можно ознакомиться по вышеуказанному адресу.

Илья Борисов

НОЧНОЙ ВЗРЫВ В ОСОБНЯКЕ

Имя Илья Семеновича Борисова хорошо известно белорусскому читателю. Он автор книги "Человек из легенды" о Кирилле Орловском. Недавно вышло в свет его новое произведение — "Сатурн на ладони". А ниже мы предлагаем отрывок из документальной повести И. Борисова "Мина для гауляйтера". В нем идет речь о раннее неизвестных фактах убийства генерального комиссара Белоруссии Кубе.

У Илья Семеновича было много творческих планов и задумок. К сожалению, многие из них уже не осуществились. Недавно он ушел из жизни. И все же "написанное — остается". Его книга — значительный вклад в исследование роли органов госбезопасности в освободительной борьбе нашего народа с немецко-фашистскими захватчиками.

В НОЧЬ С 21 НА 22 СЕНТЯБРЯ 1943 ГОДА в двухэтажном особняке по улице Энгельса в Минске грозил взрыв. Силы были небольшие: в соседних домах стекла уцелели. Но зло его отозвалось за пределами Белоруссии. Прежде всего — в Берлине.

Из показаний Вильгельма Янцке: "...По телефону я был вызван дежурным чиновником генерального комиссара в квартиру Кубе, куда я прибыл примерно через полчаса после взрыва. Там уже находились лица, занимавшие руководящие посты, как, например, генерал фон Готтберг, генерал-майор Шперлинг, майор полиции Бенке, полковник Келлер, подполковник Харман, главные начальники отделов Бауэр, Вебер, Кодзер и другие начальники отделов генерального комиссариата.

После того как тело Кубе было отправлено в морг немецкой клиники (3 минут ходьбы от квартиры гауляйтера), генерал фон Готтберг пригласил руководящих лиц в служебный кабинет Кубе в генеральном комиссариате. Там он сказал, что это является результатом примеривания политики Кубе по отношению к белорусскому народу. Теперь нужно принимать меры. Как руководителю СС и полиции всей Белоруссии он объявил в городе Минске так называемое "полицейское бездельное положение" — это значит, что он будет согласен со всеми мероприятиями, которые будут проводиться немецкими управлениями. Кроме того, он заявил, что принял на себя обязанности генерального комиссара. Об этом он уже телефонировал в главную ставку Гитлера в Берлин и в министерство по делам Востока, где все его мероприятия были утверждены.

Он перешел СС поставил задачи:

1. Политическую опасную польскую интеллигенцию бывших польских областей Западной Белоруссии, на которую велась карточка. (Так в протоколе допроса. — И.Б.).

2. Повесить публично некоторое количество людей из города Минска, которые были известны СД...

Готтберг проинформировал собравшуюся оккупационную верхушку и о том, что сообщил Берлину о создании для расследования обстоятельств гибели гауляйтера Большой особой комиссии во главе со штурмбанфюрером Бондорфом.

Чуть позже — надо было убедиться в достоверности события — партизанские радиостанции из минских лесов передавали в Москву лаконичное сообщение: "Привогов приведен в исполнение. Кабан ликвидирован". (Кабан — условное название Кубе. — Ред.).

ПО-РАЗНОМУ, конечно, реагировали на эти сообщения столицы двух воюющих стран. Москва уничтожение гауляйтера Белоруссии расценила как большой успех народных мстителей и подпольщиков. Из Берлина же в Минск полетели грозные депеш: с негодованием в адрес руководителей СД, не смогших уберечь гауляйтера, а вскоре — с приказом самым беспощадным образом расправиться с виновными и подозреваемыми. Вновь назначенному гауляйтеру Готтбергу предписывалось провести массовые казни непокоренных минчан.

Затем из Берлина вылетел специальный самолет и взял курс на Минск. Он забрал бранные останки незадачливого гауляйтера, расположенные в посеребренном гробу, и вернулся в Берлин, где Кубе были устроены пышные похороны.

В Минске же разразилась работа Большая особая комиссия. Работала успешно, оперативно. Уже через неделю она направила в столицу третьего рейха обстоятельное сообщение. В нем, в частности, говорилось: "В ночь на 22.09.1943 г. в 0.40 часа в спальне генерального комиссара и гауляйтера Вильгельма Кубе взорвалась мина, при этом у него разорвалась левая часть груди и оторвалась левая рука. Раны оказались смертельными. Его труп в полуобгоревшем состоянии был извлечен из загоревшейся спальни поднят по тревоге охраной и чиновниками генерального комиссариата. Лежащая с ним рядом жена, Анига Кубе, урожденная Линденлох, находившаяся на 8-м месяце беременности, не пострадала и отделалась лишь нервным шоком. Его трое детей, которые спали в другой комнате, тоже не пострадала. Силой взрыва оборудование спальни комнаты почти полностью уничтожено".

Со ссылкой на экспертизу сообщалось, что гауляйтер убит магнитной миной с часовым механизмом английского производства. "Эта мина, заведенная на двенадцать часов, была прикреплена, бесспорно, снизу к пружинам металлической кровати гауляйтера Кубе и там взорвалась. В пользу такого предположения говорят и ранения гауляйтера. Действие мины было локализовано матрасом и телом гауляйтера. Этим и объясняется то, что его жена осталась невредимой".

Н АДО ОТДАТЬ ДОЛЖНОЕ Большой особой комиссии: она обстоятельно и в основном правильно разобралась в прогрессивном на весь мир взрыве, почти полностью воссоздала его картину, выявила и назвала не только уже упоминавшиеся основные участники операции, но и их активных помощников: Николая Похлебаева, Николая Дрозда, его жену Елену, их дочь Регину...

Впрочем, расследование обстоятельств гибели гауляйтера Кубе оказалось не таким уж сложным делом. Во-первых, дом гауляйтера днем и ночью охранялся его личной охраной, состоявшей из 12 сотрудников СД и полиции. Во-вторых, этот дом посещал весьма ограниченный круг лиц.

Схематично расследование происходило так. Сразу после взрыва арестовали проживавших в особняке 4-х гауляйтеровских служанок. Их первичная проверка показала, что они никакого отношения к убийству Кубе не имеют. Затем бросились к квартире Елены Мазаник. Квартира оказалась на замке. Взломали дверь и увидели: квартира пуста — в ней не было не только жильцов, Елены Мазаник и ее сестры Валентины Шуйской, но и многих их вещей...

Комиссия констатировала: "Установка, проведенная по месту работы Шуйской (казино немецкого суда в Минске), показала, что Шуйская пошла с работы 21.09.43 г. в 10.30, оставившая на болель. Чтобы больше ей не возвращалась на работу, она попросила предоставить выходной.

Через различных агентов, которые общались с сестрами, было установлено, что Мазаник, несмотря на то, что поддерживала связь с немцами, видимо, для того чтобы получать от них разлужного рода разведывательные сведения, была настроена против немцев. Так, недавно одной своей подруге она заявила, что гордится тем, что она русская, и что русские при Советской власти жили гораздо лучше, чем при немцах...

(Окончание следует.)

ВОЛАТ-БАРАВИК

Кожны з нас неоднаковы чуж розныя апавяды, байкі палюўных, рыбалоўаў. Расказваюць пра свае прыгоды і аматары-грыбнікі. Дарэчы, на грыбы селяцца вельмі багатая. Толькі ляныя не змог назапасіцца ім, мяркуюе і Вячаслаў Курчэўскі, жыхар Мінскага раёна, які на днях знайшоў цудоўна-грыб вагой адзін кілаграм 300 грамаў, а шаліка ў дыяметры складала 30 сантыметраў. Вакол баравіка-волата знайшлі прытулак яшчэ 49 прыгажуняў. У тым, што гэта не байка грыбніка, пераконвае здымак, на якім Вячаслаў Курчэўскі дэманструе сваю знаходку.

Фота Аляксандра РУЖЭЧКІ.

Усміхнуўшыся, задумайцеся

СМАЧНАЯ ЕЖА НЕ ПРЫЙДЗЕ ЛЕЖА

Кожны рабочы дзень пачынаецца ў нашым бюро аднолькава. Што той узыход Сонца.

Ледзь толькі за начальнікам зачыняцца дзверы (а з раніцы ён звычайна імчыць да галоўнага на апэратыўку), як нашы жанчыны хуценька займаюць чаргу да адзінага ў кабінете тэлефона.

На аякіе-ка зазірэнне, аляўдзкіе ўсіх звычайна ітаропіцца, плаўная ў руках Леакадзія Антонаўна, якая працуе ў нас тэхнолагам. Лоўка лавіруючы паміж сталамі, яна імкліва, як лодка на бясстрыні, выплывае наперад і, зграбна набравшы нумар, пачынае будзіць сваю дачку-студэнтку.

— Паднялася, Жанка? — мяккім, меладыйным голасам пытаецца яна. — Не? Дык паднялася, зычэлка, на лекцыі спазнілася. Паспець можаш не засціпаць, я сама буду наводзіць парад, усё роўна днём ніхто не бачыць. Ага, паспець не забуду! Для цбе ўсё зранку прыгатавала. Агрукі са смятанай у халадзільніку, аладкі з мядком у духоўцы, кавун на балконе. Ох і настала-ся ж уцора пасля работы, пакуль купіла таго-сяго! Затое свежыя, смачныя. Еш, кажу, ды на лекцыі паспішыся, больш звяніць не буду! Ну што, паднялася ці не?

Пасля Леакадзіі Антонаўны трубку бяры тэхнік-канструктар Вольга Мікітаўна. У яе таксама дачка, але не студэнтка, а школьніца, дзевяцікласніца. Да таго ж Вольга Мікітаўна — жанчына парывістая, эмацыянальная. І тут ужо размова вядзецца без усялякай дыпламатыі.

— Аля! Ты дзе ўцора прас падзела? Я ж табе нічога не пагадзіла! — адрывае яна ў наступ. — Ну чаго псіхуеш? Яшчэ не мылася? Тым лепш: шухай, пасля пачысткіся. Зірні, дзе салікі стаяць, аля! Няма? Тады дзе шматце ўсялякае валеацца. І тут не відаць! Во, чорт, скажыце, лапаю накрый! А мо на кухню часам зацягнула, паглядзі. Там, дзе круты і ўчарашні боршч. Ну што, знайшла? А божака! Дзе быў? У чамадане з вопраткай? І хто ж яго туды паклаў? А-а-а, мабыць, я сама ўперла. Каб

Юзік у разетку не ўтыркнуў. Ой, дзеткі, вы мяне ўкалышце! Так і кватэру можна ўтрыбаць!..

Пакуль Вольга Мікітаўна запівае валідола халаднай вадзіцай, тэлефонную размову пачынае тэстат Аля Сцяпанавна. Аб'ект яе ранішняй увагі — сын Дзіма, якога яна пяшчотна называе "сына".

— Не спіш, сына? Тэлевізар, чую, глядзіш? — нападлолася пытаецца яна. — Ну, слухай сюды! Сёння халадзіла на двары і вецер. Шапку, кажу, апранай! Што — цёпла? Паспрабуй без шапкі ў тэхніку паехаць — дахаты не пущу! Знарок у абад прыеду, каб правярць, ага! І ў футбол каб сёння не гуляў — і так увесь пабылі! Што? Я табе дам — жангаванне! 3 Ван Бастэнам і Марадонай будзеш называць! На стадыёне! Аля Сцяпанавна на хвіліну змаўкае, мабыць, адчуваючы, што размова набывае розкаваты характар, таму нечакана мяняе яе кірунак.

— Слухай, сына! — больш лагодным голасам прашае яна. — Пяць тысяч я паклала на каналу. Бяры, кажу, жа — трэба! Астатняе ў бандэкавай кішэні нахшкрабце, аля? Не зразумее? У пінжаку на вешалцы, кажу, пакорайся!..

Тут Аля Сцяпанавна набірае поўныя грудзі паветра і шырока раскрывае рот. Мабыць, да апошняга і самага важнага ўказання. Але ў гэты момант урываецца начальнік. Усе халадоўца да работы. Шамаціць паперы, траіцца калкулятары, ляскаюць дыраколы. Справа кіпіць. Начальнік таксама па вушні закопваецца ў паперы, але неўзабаве падмае галаву і таропка, бы ўкрадкі, набірае свой дамашні нумар.

— Ну што, Лізка, урокі зрабіла? Ало-ваці сабрала? Кніжачкі падрыхтавала? Спілчачкі не забыла? — няк падаіцца, ці, як кажуць у бюро, па-цяляць, вядзе ён размову з дачкой-пяцікласніцай.

Але кулімінацыйны момант наступае тады, калі каштоўныя ўказанні пачынае даваць кантралёр-інспектар Аляксей Дзям'янавіч. Гэты мае жонку, дачку і сына, але жыве адзіночым на дачы. Зімой

Как
проверяется
пригодность
питьевой воды

В чистую бутылку из белого стекла (0,5 л) наливают проверяемую воду, в которой растворяют 1 чайную ложку сахара. Затем бутылку нужно тщательно закупорить и поместить на 48 часов в теплое место. Если по истечении этого времени вода окажется мутной или содержащей хлопья, она абсолютно непригодна для питья. Вода, не содержащая загрязняющих веществ, останется совершенно чистой.

Как
"исправить"
прогорклое
масло

Следует растопить испорченное масло и, сняв сверху

пену, опустить в него хорошо обжаренную корку хлеба, которая вберет в себя весь неприятный вкус и запах масла. Через 2-3 минуты корку следует вынуть.

Как
точить
ножи

Погрузить ножи на 30 минут в слабый раствор поваренной соли (чайная ложка на чашку воды). После, даже из плохой стали, вынутый из соленого раствора и не вытертый, легко наточивается и долго не тупится.

"Зеленая
чаша"

5 небольших листьев белокочанной капусты, 1 свекла (если мелкая, то — 2), 1 картофелина, 2 ложки сметаны, 2 зубчика чеснока. От кочана капусты осторожно отделить небольшие целые листья в виде чаши. Сырые очищенные свеклу, морковь, картошку натереть на крупной терке, смешать с рубленым чесноком, заправить сметаной или майонезом. Смесь уложить в капустные листья.

"Мужское
начало"

2 средней величины репы, 1 луковица, 2 стакана кваса, 1/2 стакана нарезанных кубиками ржаных сухариков. Очищенную репу натереть на крупной терке, добавить рубленый лук, ржаные сухарики и заправить квасом. При желании заправить растительным маслом.

ГАТУЕМ
СМАЧНА
І КАЛАРЫЙНА

- Дабаўленне адпаведных прыпраў надае стравам асабліва прыемны смак. Напрыклад, да белай фасолі добра дабаўляць мяту, да свежага гароху, стручковай фасолі, бульбы, агуркоў — кроп, да ўсёй агародніны і бабоў — пярэньку, да больш тлустага мяса і супу — чорны перац, да свежай капусты, кабачкоў — кмен.
- Для таго каб пры варцы на пары павысіць тэмпературу вадзі, яе трэба злёгку пасаліць.

Спорт

НА КУБАК БЕЛАРУСІ

Два дні ў Доме фізкультуры "Працоўных рэзерваў", што на праспекце Машэрава, праходзілі спаборніцтвы на Кубак Беларусі па акрабатыцы.

Пераможцамі ў акрабатычных скачках сталі мінчані Таццяна Марозава і Марына Вашкевіч, якія паказалі прыгожыя і складаныя камбінацыі. Сярод мужчын перамог юны мінчанін Сяргей Стаўлякоў. У жаночых пераможках практыкаванне лепшую суму балаў набралі мінчанкі Ганна Карчэўская і Ірына Мычко.

Спаборніцтвы ў Мінску сталі аглядам беларускай акрабатыкі перад чэмпіянатам свету, які праз месяц пройдзе ў Пекіне.

У ДРУГОЙ І ТРЭЦЬЙ ЛІГАХ

Упаўнёна лідзірава ў другой лізе чэмпіянату Рэспублікі Беларусь па футболе мазырскае "Палессе". У яго пасля адзінаццатых тураў 19 ачкоў. 3 каманды нашай вобласці бліжэй да лідзіруючай групы знаходзяцца мінская "Атака-Аўра" і "Сантанас" з вёскі Самахвалявічы Мінскага раёна. У прайшоўшым туры яны сустрапіліся паміж сабой. Перамагла "Атака" — 3:1. У абедзвюх камандах на сённяшні дзень па 12 ачкоў.

У групе "А" трэцяй лігі першы радок турнірнай табліцы займае мінская каманда "Дынама-ЮНІ" — 16 ачкоў. На ачко адстае барысавская "Фамальгаўт", якая ў прайшоўшым туры з лікам 1:0 выйграла ў каманды "Белазёрск". А вось любанская "Арэс" і "Зара" з

калгаса імя Сквацова і Маёрава Старадарожскага раёна выступаюць слаба і знаходзяцца ў канцы турнірнай табліцы.

РЫХТУЮЦА ЗБОРНЫЯ

Галоўны трэнер нацыянальнай зборнай Беларусі па футболе Сяргей Бароўскі запрасіў на трэнераваны збор 21 футбаліста, сярод якіх большасць — легіянеры. Яны будуць рыхтавацца да адборачнага матча чэмпіянату Еўропы са зборнай Люксембурга, які адбудзецца 12 кастрычніка на мінскім стадыёне "Дынама".

Напярэдадні на гэтым жа полі сустраўцацца алімпійскія каманды Беларусі і Люксембурга.

ЗНОЎ "БЕЛЫЯ РОСЫ"

Лідэр чэмпіянату вобласці па футболе каманда "Белыя Росы" з Першай мінскай пушча-фабрыкі працягвае сваё пераможнае шэсцё. У дзевятнаццатым туры пушчакаводы перамаглі футбалістаў мар'нагорскага "Бетпласа" з лікам 3:2 і маюць цяпер 30 ачкоў. На чатыры ачкі адстае смалевіцкі "Крышталі", які ў прайшоўшым туры не выступаў.

А вось вынікі астатніх матчаў: "Стара-Барысаў" — "Меліяратар" (Капыль) — 1:1, "Аўтамабіліст" (Старобін) — "Арэс" (Старыя Дарогі) — 3:1, "Іслач" (Валожын) — "Камунальнік" (Вілейка) — 2:2, "Верас" (Нясвіжскі раён) — "Маналіт" (Фаніпаль) — 2:2.

Наступны тур — 8 кастрычніка.

(Наш кар.)

6 кастрычніка, чацвер

Беларуская тэлебачанне

- 18.05. "Еўрапейскі каледжаскоп".
- 18.35. ТБ — школе. Беларуская літаратура.
- 19.00. "Бімбат".
- 19.00. Навіны.
- 19.40. "Прыёмы кунфу". Д/ф.
- 19.45. Абласныя навіны (Гродна).
- 19.55. Навіны БІ-БІ-СІ.
- 19.55. Спорт-кадр.
- 19.55. "Тэлебачанне".
- 19.55. "Экспрэс" запрашае.
- 20.00. "Наўцільс".
- 20.00. Паць хвілін на жарты.
- 20.30. Кантакт.
- 20.35. Калыханка.
- 21.00. Панарама.
- 21.35. "Мая каханне, мой смутак". Тэлесерыял.
- 22.35. Пад купалам Сусвету.
- 22.45. Ніка.
- 23.00. Надвор'е.
- 23.10. "Крок".

Канал "Астанкіна"

- 17.50. 20.00. 22.50. Навіны.
- 18.00. Гадзінка Рэ.
- 18.25. "Дзякая Роза". Тэлесерыял.
- 18.55. "Сярабраны шар".
- 19.40. Добрыя ночы, малышы!
- 20.40. Масква — Крамль.
- 21.00. Лато "Мільён".
- 21.30. "Бывай, сябар".
- 23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Радзіа"

- 19.00. 22.00. Весткі.
- 19.25. Падрабязнасці.
- 19.35. Гасці з "Санта-Барбары".
- 19.55. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
- 20.50. Маскі-шоу.
- 21.25. Надзвычайны канал.
- 22.20. Аўтаімгн.
- 22.25. Спартыўны карусель.
- 22.30. "Пецярбургскія сезоны".
- 23.30. Зоркі гавораць.

7 кастрычніка, пятніца

Беларуская тэлебачанне

- 8.00. Рэвія рэспублікі.
- 8.10. Пад купалам Сусвету.
- 8.20. Надвор'е.
- 8.30. Паць хвілін на жарты.
- 8.40. "Навіны пра космас".
- 8.55. "Касмічная загадка".
- 9.00. ТБ — школе. Беларуская літаратура.
- 9.35. "Мая каханне, мой смутак".
- 10.35. Фільм-канцэрт.
- 11.05. "Наўцільс".
- 11.25. "Партрэт каханай жанчыны". Д/ф.
- 12.05. "Бімбат".
- 12.25. Бізнес-рынг.
- 13.05. "Лявочка". Маст.фільм.
- 15.15. Фільм-канцэрт.
- 16.10. Свята беларускага

8 канал

6 кастрычніка, чацвер

- 18.00. Художественны фільм "Прыключэнні Пятрова і Васечкіна, обыкновенные и необыкновенные". 3-я серія.
- 19.15. Мультифільм "Поросенок Порки".
- 19.50. При свечах.
- 20.00. БАНТ: "Репортаж".
- 20.10. Художественны фільм "Кин-дза-дза". 2-я серія.
- 21.15. К сведению.
- 21.30. Студия "БМ": "Квадраконт".
- 21.50. Художественный фільм "Львиная доля" (Аргентина).

7 кастрычніка, пятніца

- 18.00. Художественный фільм "Прыключэнні Пятрова і Васечкіна, обыкновенные и необыкновенные". 4-я серія.
- 19.10. СОЛТАК: "Дореми-фа-соль-ля".
- 19.20. Мультифільм "Поросенок Порки".
- 19.50. БАНТ: "Репортаж".
- 19.55. Агентство "Парикос": "Городские часы". "Новости".
- 20.10. Художественный фільм "Двенадцать стульев". 1-я серія.
- 21.30. Студия "БМ": "Девятое облако".

ЗАПРАШАЕ КЛУБ ВЕТАРАНАЎ

Праўленне клуба ветэранаў ваіны і працы горада Мінска паведамляе, што ў суботу, 8 кастрычніка 1994 года, у 12 гадзін у Палацы культуры прафсаюзаў/Кастрычніцкай плошчы/ АБДУДЗЕЦЦА СУСТРЭЧА з міністрам сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь. Запрашваюцца ветэраны ваіны, працы, Узброеных Сіл, пенсіянеры і гасці горада Мінска. Пасля афіцыйнай чацкі — канцэрт. Уваход свабодны.

Наш адрас:

220013, г.Мінск, вул.Б. Хмяльніцкага, 10-А, паверх 9, рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10. Нумар падпісаны ў 22.00.

ТЭЛЕФОНЫ:

прыёмнай рэдакцыі — 68-29-76, намесніка галоўнага рэдактара — 68-25-81, адказнага сакратара — 68-26-48, сакратарыята — 68-26-48, аддзелаў: Саветаў — 68-26-38,

аддзелаў і культурны — 68-25-76, сацыяльна-эканамічнага — 68-25-43, грамадска-палітычнага — 68-25-42, інфармацыйна-аналітычнага — 68-28-33, пісьмаў і маральна-бытавых праблем — 68-25-83,

ілюстрацыі — 68-25-03, 68-26-48, камп'ютарнага — 68-25-86, бухгалтэрыі — 68-26-65.

Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў: у Барысаве — (8-277) 5-15-61, Вілейцы — (8-271) 5-57-86, Нясвіжы — (8-270) 5-41-88,

Салігорску — (8-210) 2-49-60.

ЗАСЛІЛАВЛІК — Мінскі абласны Савет дэлегатаў, 220625, г.Мінск, вул. Энгельса, 4. "Мінская праўда" — орган Мінскага абласнога Савета дэлегатаў.

Набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе "Мінскай праўды". Друкарыя выдавецтва "Беларускі Дом друку". 220013, г.Мінск, пр. Ф.Скарыны, 79.

Тыраж 15675. Індэкс 63923. Зак. №106.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Галоўны рэдактар М.А.ШЛОМА

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы ў парадку абмеркавання, не паддаючы пункт гледжання аўтара. Алкаголізм за падбор і дакладнасць апублікаваных фактаў і іншых звестак насцяг іх аўтара. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.